

KOHTI TYÖKYKYOHJELMAA ?

Osatyökykyisten työllistymisen tukitoimet, mitä ja miten?

8.11.2019

Ritva Partinen,

Erityisasiantuntija, STM

TYÖKYKYOHJELMA

Hallitusohjelman lähtökohta

- Osatyökykyisille suunnattu ohjelma, jolla helpotetaan heidän työllistymistään.
- Käynnistetään kokeiluhankkeet vaikuttavien palveluiden ja toimintamallien käyttöön ottamiseksi.
- Työkykyohjelma kattaa osatyökykyiset työttömät henkilöt.
- Työkykyohjelma on osana 75%:n työllisyystavoitteen toteuttamista.

MILLAISEEN TILANTEeseen OHJELMA ON KÄYNNISTYNYT?

- Edellisellä vaalikaudella noin 140 000 suomalaista työllistyi ja työllisyysaste nousi yli 72 prosenttiin. Myös osatyökykyisten työttömien määrässä nähtiin vastaavana aikana merkittävä positiivinen käänne. Työ- ja elinkeinotoimistoissa oli vuonna 2018 keskimäärin kuukauden viimeisenä päivänä 31 120 osatyökykyistä työtöntä, noin 5 800 vähemmän (19 %) vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Tammi-elokuussa oli TE-toimistoissa työttöminä työnhakijoina keskimäärin 29 535 osatyökykyistä.

OHJELMAN ORGANISOITUMINEN

- Ohjelma sisältää sekä STM:n että TEM:n valmisteluvastuulle kuuluvia toimia
- Ohjelman ohjaus koordinoitu ministeri Harakan työllisyyden edistämisen ministeriryhmän toimintaan (alatyöryhmä 3: Työkyvyn edistäminen ja osatyökykyisten työllistäminen)
- Työryhmän pj. Kimmo Ruth (TEM), vara pj. Raimo Antila (STM) ja sihteeristönä Patrik Tötterman (TEM), Lari Anttonen (TEM) ja Ritva Partinen (STM), jäseninä näiden kahden ministeriön virkamiehiä, työmarkkinajärjestöjen edustajia, SOSTE ja Vammaisfoorumi
- Valmistelutyössä sidosryhmäyhteistyö painottuu: esim. työpajat, tiedotusyhteistyö

TYÖKYKYOHJELMAN TAVOITE

- Tavoitteena on
  - a) luoda palvelukokonaisuus, jossa työikäisten työkyvyn ja työllistymisen tuen tarve tunnistetaan, rakentaa toimivat palvelut sekä asiakaslähtöiset palvelupolut;
  - b) edistää työpaikkojen syntymistä osatyökykyisille ja
  - c) osaltaan varmistaa, että sosiaaliturvauudistuksessa osatyökykyisten etuudet ja palvelut edistävät työhön siirtymistä ja siellä pysymistä.
  - Kohdat a) ja c) ovat STM:n toimenpiteitä.

TYÖKYKYOHJELMAN YHDYSPINTOJA

TYÖKYKYOHJELMA

Tulevaisuuden
Sote-keskus

Mielenterveys-
strategia

Ikäohjelma

Kuntoutus-
komitea

STM:N TOIMENPITEET

Työkyvyn tuki
Tuetun työllistymisen
menetelmät
Ammattilaisten osaamisen
vahvistaminen
Palvelujen ja etuuksien
yhteensovittaminen

TEM:N TOIMENPITEET

TE-palveluiden uudelleen
muotoilu
Hankinnoilla työllistämisen
vauhdittaminen
Yhteiskunnallisten yritysten
strategian valmistelu

Työllisyyden
kuntakokeilut

TYP-
monialainen
yhteispalvelu

Ohjaamot

Työn ja
työhyvinvoinnin
kehittämisohjelma
*Toimenpiteet
suunnittelussa*

TE-palvelujen uudelleenmuotoilu (TEM)

- **Henkilökohtaisen palvelun tehostaminen**
  - vahvistetaan TE-toimistojen työkykykoordinaattori-työnkuvaa: 20hvt:n lisäys / vuosi
- **Työkykyä kartoittavien ja tukevien elementtien kytkeminen TE-palveluihin**
  - Selvitetään nykyisten palveluiden sisällölliset kehittämistarpeet, nykyisten palveluiden yhdistämistarpeet (palvelukokonaisuudet) ja uusien palvelusisältöjen kehittämistarpeet
  - Kokeilut, Kaupunkikokeilut?
- **Muuta**
  - Palvelutarpeen arviointi - palvelut ja digiratkaisut vaikeassa työmarkkina-asemassa oleville
    - Miten esim. työkykyyn ja sen edistämiseen liittyvät palvelutarpeet tunnistetaan

Työvoiman kysynnän lisääminen (TEM)

- Hankinnoilla työllistämisen vauhdittaminen
  - Julkisiin hankintoihin käytetään vuodessa noin 35 mrd. €, joista kuntien osuus yli kaksi kolmannesta
  - Asettamalla hankintoihin kilpailutuksen yhteydessä palveluntuottajille työllistämismahdollisuuksia voidaan merkittäväällä tavalla lisätä työvoiman kysyntää tai suunnata sitä heikommassa työmarkkina-asetelmassa oleviin
  - Fasilitointia mallinnettu hankkeissa, esim. sosiaalisia innovaatioita ja työtä julkisilla hankinnoilla SIEPP (1.4.2017 - 31.3.2020).
  - Suunnitelmissa yksi valtakunnallinen koordinaattori ja enintään 15 alueellista fasilitaattoria
- Yhteiskunnallisten yritysten strategian valmistelu
  - Yritys, säätiö tai yhteisö, joka käyttää merkittävän osan tuloksestaan yhteiskunnallisesti hyväksytyyn tarkoituksen saavuttamiseksi (esim. ympäristö, turvallisuus, työllisyys)
    - Kartoitus yhteiskunnallisista yrityksistä ja niiden tilanteesta Suomessa ja mahdollisine suosituksineen strategia- ja politiikkakehyksen valmistelua varten.
    - Toteutetaan kartoituksen yhteydessä sidosryhmien kuuleminen ja mahdollisesti myös kirjallinen kuuleminen.
  - Yhteiskunnallisen yrittäjyyden edistäminen otetaan huomioon tulevassa EU:n rakennerahastojen ohjelmakauden valmistelussa
  - Selvitetään mahdollisuuksia yhteiskunnallisten yritysten erityisten rahoitusvälineiden sekä osaamisen kehittämisen ja muiden palvelujen kehittämiseksi (esim. kasvupalvelut, yrityshautomo, vaikuttavuussijoittaminen ja muut mahdolliset rahoitusmallit jne.).

TYÖKYKYOHJELMAN RAHOITUS

- Ohjelma sisältää sekä STM:n että TEM:n valmisteluvastuulle kuuluvia toimia.
- Ohjelman rahoitus yhteensä 33 milj. €, josta
  - STM:n osuus 45% 14,9 milj. € ja
  - TEM:n osuus 55%.
- Rahoitus jakautuu vuosille 2020 -2022.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistaminen – palvelut ja rakenne samaan suuntaan

TULEVAISUUDEN SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS -OHJELMA

- Palveluiden saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen
- Toiminnan painotuksen siirtäminen ehkäisevään ja ennakoivaan työhön
- Palveluiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen
- Palveluiden monialaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistaminen
- Kustannusten nousun hillitseminen

**Ihmislähtöiset
sote-palvelut
uusissa
maakunnissa**

SOTE-RAKENNEUUDISTUS

18 maakuntaa: sote-palvelut,
pelastustoimi
5 yhteistoiminta-aluetta

MAAKUNTIEN MONIALAISUUS / Parlamentaarinen valmistelu

MAAKUNTIEN VEROTUSOIKEUS / Parlamentaarinen valmistelu

TYÖKYKYOHJELMA - STM:N TOIMENPITEET

1. Tuodaan työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sote-keskusta
2. Lisätään tuetun työllistymisen menetelmien käyttöä kaikkein vaikeimmin työllistyvien tukena
3. Vahvistetaan ammattilaisten ja asiantuntijoiden työkykyosaamista.
4. Käynnistetään arviointitutkimus hankkeissa tehtyjen interventioiden vaikutuksista sekä palvelujen ja etuuksien yhteensovittamisesta.

TYÖKYVYN TUEN PROSESSI

Työkyvyn tuki osana ehkäiseviä palveluja, sosiaalipalveluja, hoitoa ja kuntoutusta.

1. Tunnistaa palvelujen tarpeessa olevat – usein ensi kontakti TE-palveluissa
2. Ohjaus sote-palveluihin
3. Matalan kynnyksen palvelut sote-keskuksessa
4. Työ- ja toimintakyvyn sekä kuntoutus- ja palvelutarpeen arviointi
  - Perustasolla arviointi - myös monialainen / moniammatillinen arviointi
  - Työterveyshuollon konsultaatiot työkyvyn arvioinnissa
  - Tarvittaessa vaativa, erityisosaamista sisältävä monialainen / moniammatillinen arviointi
5. Vastuullinen asiakasohjaus koko prosessin ajan – case management heille, joilla monialaista palvelutarvetta
6. Työkyvyn tukitoimien, sosiaalipalveluiden, hoidon, kuntoutuksen, työllistymisen tukitoimien suunnitelma ja toimenpiteet sekä seuranta
  - asiakaslähtöiset tavoitteet
  - suunnitellut toimenpiteet ja aikataulu
  - prosessivastuutaho, tukitoimien vastuutahot
  - seuranta

HANKE 1. TYÖKYVYN TUKEA TULEVAISUUDEN SOTE-KESKUKSESSA

- Tavoitteena on rakentaa työkykyä tukeva palvelukokonaisuus tulevaisuuden sote-keskukseen
  - vaikuttavat työkyvyn arviointikäytännöt ja toimintakykymittarit
  - työkykyä tukevat terveystarkastuskäytännöt ja aikuissosiaalityön tuki arjen ongelmiin
  - matalan kynnyksen palvelut
  - keskitetty asiakas- ja palveluohjaus eli case management
  - toimivat konsultaatiokäytännöt työterveyshuollon ja erikoissairaanhoidon kanssa
  - sujuvat moniammatilliset yhteistyökäytännöt sosiaalihuollon, terveydenhuollon, te-palvelujen, Kelan, järjestöjen ja työpaikkojen välillä
- Valtionavustushaku kunnille ja kuntayhtymille 16.12.2019 (yhtä aikaa sotekeskus-kehittämishojelman valtionavustushaun kanssa)
- Kokeiluhankkeet käynnistyvät keväällä 2020